

Мәктәпкә эзерлек төркемендә тәрбияләнүче татар балаларына ана теле өйрәтү буенча уеннар

Игры по обучению детей подготовительной группы родному (татарскому) языку

Бармак уеннары Пальчиковые игры	Дидактик уеннар Дидактические игры	Сүзле уеннар Словесные игры	Уен ситуацияләре Игровые ситуации	Сюжетле-рольле уеннар Сюжетно-ролевые игры	Хәрәкәтле уеннар Подвижные игры
<p>«Бу бармак - бабай...» «Бу бармак – алма...» «Яратам» «Бармак, бармак кайда булдын?» «Ботка пешеру» «Канатлы дусларыбыз» (күчмә кошлар исемнәрен кертеп) «Баш бармак ала чынаяк» «Йорт жиһазлары» «Кошлар»</p>	<p>“Киресен әйт!” “Бу кем? Нинди?” (Әкият геройлары турында сөйләү) “Башын әйтәм, ахырын тап” (Көз-килде, яфрактар- сары...) “ Югалган сүзләр”(…көз килде. Яфрактар ... . Бакчада ... үсә.) “Бер сүз белән әйт” “ Яшелчә ашы пешерү” ИКТ уены: “Йөк машиналарына яшелчә төя” “Бер сүз белән әйт!” (алма,груша, әфлисун, чия...-жиләк-жимеш) ИКТ уены: “Компотка нәрсә кирәк?” ИКТ уены: “Яшелчә салаты ясыйбыз” “Кем нәрсә эшли?” (Табышмактар ярдәмендә.) “Кайда нәрсә?” “Татар курчагын киенде” “Нәрсә юк?” “Мин һәм минем илем” (интерактив тактада яки рәсемнәр белән) “Чылбыр уены” “Дәрәс сайла!” (рәсемнәр</p>	<p>”Сандыкта нинди сүз яшерелгән?” (Интерактив уен) “Син кем?” (Үзең турында сөйләү) “Тавыш бир!” “Бу кайсы әкият герое?” “Табышмак әйтәм-тап!” “Тәржемәче”(туп яки микрофон белән) “Бакчада нәрсә үсә?” “Дусларны сыйлыйбыз”. “Серле капчык” (табышмактар уйлап әйтү) “Мин башлыйм, син дәвам ит” “Кунактарны сыйлыйбыз” “Тылсымлы ашъяулык». “Өстәлгә ниләр килде?” Уен- реклама: “Кем күбрәк мактый 2. ИКТ уены: “Яңа фатирга күчү”. “Тиз уйла!” “Интервью бирү” (Мин Татарстанда яшим) бала шәһәр исеме әйтә). “Әнигә ягымлы сүзләр әйт!”</p>	<p>“Татар кызы кунакка килгән”. “Танышу” “Безгә кунактар килгән” “Яшелчәләр кибетендә” “Акбай белән Мияу кунакка килгән” “Уңыш бабай яшелчәләр жибәргән” “Жиләк-жимеш кибетендә” “Мияу белән Акбай кунакка килгән.” «Кафега барабыз» Меню белән танышу. “Акбай белән Мияуны сыйла” “Кунак көтәбез” “Кунак сыйлыйбыз” “Телефоннан сөйләшү” “Без кафеда” “ Мияудан хат” “ Мияуга бүләк” “Алсу яңа фатирга кунакка чакыра” (йорт жиһазлары сатып алу) -“Мияу кафега чакыра” (Телефоннан сөйләшү) “Яңа ачылган кафега</p>	<p>«Уенчыктар кибетендә” “Яшелчәләр, жиләк-жимешләр кибете” “Йорт жиһазлары кибете”; “Савыт-саба кибете”; “Ашамлыктар” “Кибет” “Мәктәп” “Кафеда” “Казанга барам”</p>	<p>Жырлы - биюле уеннар “Наза” (“Йөрибездә” көенә) “Минем өем” “Чума үрдәк, чума каз” “Төсле яфрактар жый!” “Бар матур бакча” “Кемгә нәрсә кирәк?” “Ак калач” “Коймактар” “Түбәтәй” “Там, там, тамчы там” “Әйдәгез, биибез!” “Минем башлык матур, (чалбар кыска, ...)</p> <p>Хәрәкәтле уеннар</p>

	<p>арасыннан кыргыз хайваннарны сайлап алу) ИКТ уены: “Бу нинди жәнлек?” “Әйе, юк?” “Нәрсә артык?” ИКТ уены: “Әбидә кунакта” “Жөмләне дэвам ит” «Чыршы бизэү». “ Кар бабай яса” (магнитлы тактада) “Жөмлә төзе” “Машага чыршы бизэргә булыш” “Жөмләне дэвам ит” (Тәрбияче: чыпчык... Бала: матур, утыра, ашый...) “Кошларны танып бел!” “Нәрсә артык?”(яңа сүз кертү) “Посылка жибэрү” (Нәрсә кирәк?) “Бу кайсы шигырьдән?” “Белсәң, әйт!” “Мин башлыйм, син дэвам ит” (өйрэнгән мөкальләрне кабатлау) “Башы бар, ахырын тап!” “Нәрсә нишли?” “Бу нинди әкияттән?” “Нишли?” “Нинди кош?” “Нәрсә артык?” “Портфельдә нәрсә бар?” -“Бу кем, нәрсә?”, “Нинди?, Ничә?”, “Нишли?” «Без урманда» (экранда яки картиналар буенча)</p>	<p>“ Табышмак әйтәм- тап!” ”Бу нәрсә? Нишли?” Эндәш өйрәнү: “Тукран” “Үзең турында сөйлә!” (балалар битлекләр киеп кошлар турында сөйлиләр) “Булсаң зирәк, әйт тизрәк” 3. Санамыш өйрәнү: “Бер чыпчык,... биш чыпчык, матур чыпчык.” (башка кошлар турында балалар үзләре санамыш уйлап чыгаралар) “Әгәр сиңа ошый икән, кабатла!” “Тәржемәче” (кабатлау, яңа сүзләр өйрәнү) “Дустыңа комплимент әйт” “Ягымлы сүз әйт” “Серле таяк” (кулдан- кулга серле таяк бирелә, таяк бирүче нинди дә булса сүзтезмә әйтә). “Табышмак-рәсем” Санамыш өйрәнү: “Карга” “Бу кем? Нәрсә? Нинди? Нишли?” “Рәсеменң турында сөйлә”. “Портфельдә нәрсә бар?” “Телефоннан сөйләшү” “Нәрсә кирәк?” “Мәктәпкә барам” “Мин татарча сөйләшәм” “Разведчиклар” “Интервью бирү”.</p>	<p>бару” “Мияу кунакларны сыйлый” “Кунак кызларын каршы алыык” “Кунак сыйлау” (милли ризыклар) “Командир” (Спорт майданчыгында) “Телефоннан сөйләшү” (Казанга спорт бәйрәменә бару) “Билет бир әле” “Кафеда”(татар халык ашлары) “Әнигә бүлөк алабыз” “Әнине кафега чакырып сыйлау” “Циркка барабыз” “Кыргыз хайван турында сөйлә” “Кунак килә” (<i>Табышмаклар ярдәмендә</i>) “Дусларны сыйлыйбыз” “Әйткәнне үтә” “Тауда” “Кошлар кафесы” “Бие!”(чыпчык, бие...) “Без биибез” “Алсу кунакка килгән”(Кышкы киёмнән) “Туган көн табынында” «Кошларны кунакка чакыру» “Серле чәчәк” (чәчәк тажлары артында биремнәр язылган)</p>		<p>“Кар бөртекләре жый!” «Тундырам» “Оясыз кош” “Кем тизрәк?” Татар халык уеннары “Капкалы” “Хәйләкәр төлке” “Очты-очты”. “Энә, жеп, төен” “Аю-бүре” “Түгәрәк алан” “Ачык авыз” “Түгәрәк алан” Башкорт халык уены “Тирмә”</p>
--	--	---	--	--	--

	<p>“Бер-күп” (каен-каеннар, ...) “Дәрес әйтсәң, бирәм” (агачлар, чәчәкләр) “Тәржемәче” “Парын тап!”(чәчәкләр, агачлар, кыргый хайваннар,...) “Кайсы әкият кирәк- яраклары?” “Танып бел!” (очучы, танкист,...) “Рәсемнәрне тәртип буенча тез!”(трактор жир сөрә, игеннәр үсә, машиналар йөк ташый, комбайннар ура. ...) ИКТ уеннары: “Кибет “Нинди агач?”</p>	<p>«Кем укый?» (пиктограммалар)</p> <p>Фонетик зарядкалар Кал-кал-фак-фак – бу матур калфак, Чи-чи-тек-тек – бу кызыл читек...</p> <p>Чык-чык-чык – бу чыпчык...</p> <p>Бар-бар – чалбар, Мәк-мәк – күлмәк, Ун-ун – тун ...</p> <p>Га-га-га кара карга, чык- чык-сыерчык...</p> <p>Ял минутлары «Чебиләр зарядкасы» «Күрсәт әле, үскәнем» “Кар ява” “Март” “Очты- очты”</p>	<p>“Телефоннан сөйләшү” (Әнигә булышам) “Мәктәптә. “Портфельне тутыр. “Телефоннан сөйләшү” “Мәктәп ашханәсендә” «Белмәмеш кунакка килгән”(портфелендә сюжетлы рәсемнәр: малай китап укый ..., кыз рәсем ясы...) “Кунакны сыйла” «Без урманда» (экранда яки картиналар буенча) “Бер-күп” (каен- каеннар...) «Кәжә белән Сарык кунакка килгән” “Әйдәгез танышабыз” «Билет бир әле». «Зарядка ясыбыз» «Мәктәпкә барам». «Кем тизрәк мәктәпкә жыена?»»</p>		
--	---	---	---	--	--

“Рус төркемендә тәрбияләнүче татар балаларына ана теле өйрәтү, 6-7 яшь” методик кулланмасына таянып төзелде.

(Авторлары: Гомәрова И.Т. 58 нче “Тирәккәй” балалар бакчасы, Жһангирова Н.В. 11 нче “Йолдыз” балалар бакчасы, Гумирова Г.М. 1 нче “Шатлык” балалар бакчасы, Заһидуллина Т.И. 42 нче “Ал чәчәк” балалар бакчасы).

